

Bosna i Hercegovina
Ministarstvo odbrane/obrane

Босна и Херцеговина
Министарство одбране

POLITIKA

rodne ravnopravnosti u Ministarstvu odbrane BiH i Oružanim snagama BiH

Sarajevo, oktobar 2019. godine

SADRŽAJ

POGLAVLJE I OPĆE ODREDBE	3
1. Svrha	3
2. Cilj	3
3. Primjenjivost	3
4. Reference	3
POGLAVLJE II DEFINICIJE	4
1. Pojmovi	4
2. Rodno osjetljivi jezik	5
POGLAVLJE III NAČELA I CILJEVI	5
1. Načela	5
2. Ciljevi	5
POGLAVLJE IV VIZIJA INTEGRIRANJA RODNE PERSPEKTIVE	6
1. Zadaci za integriranje rodne ravnopravnosti	6
2. Mehanizmi za integriranje rodne ravnopravnosti	6
POGLAVLJE V ODGOVORNOSTI	7
1. Ministar odbrane BiH	7
2. Rukovodioci ostalih organizacijskih jedinica MO BiH i OS BiH	7
POGLAVLJE VI ZAVRŠNE ODREDBE	7
1. Ažuriranje	7
2. Stupanje na snagu	7

Na osnovu člana 61. Zakona o upravi ("Službeni glasnik BiH", broj: 32/02, 102/09 i 72/17) i člana 13. stav 1. tačke o) i z) i člana 15. tačka a) Zakona o odbrani Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", broj: 88/05), donosim

POLITIKU

rodne ravnopravnosti u Ministarstvu odbrane BiH i Oružanim snagama BiH

I OPĆE ODREDBE

1. Svrha

Svrha Politike rodne ravnopravnosti u Ministarstvu odbrane Bosne i Hercegovine i Oružanim snagama Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Politika) je definiranje okvira za sistemsko uređenje rodne ravnopravnosti u Ministarstvu odbrane Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: MO BiH) i Oružanim snagama Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: OS BiH) na jedinstven i transparentan način.

2. Cilj

Cilj Politike je integriranje rodne ravnopravnosti u institucijama odbrane BiH, u sve razvojne politike i strategije, te definiranje načela, ciljeva i odgovornosti u procesu ostvarenja demokratskih principa i osnovnih ljudskih prava, koji zahtijevaju rodnu ravnopravnost.

3. Primjenjivost

Ova politika se primjenjuje u MO BiH i OS BiH. Ravnopravnost spolova se više ne tretira kao posebno pitanje, nego postaje predmet svih politika i programa djelovanja u MO BiH i OS BiH. Pristup utemeljen na gender mainstreaming-u se ne fokusira samo na žene već posmatra sve osobe, i žene i muškarce, kao subjekte razvojnog procesa i kao ciljne grupe u tom procesu.

4. Reference

- 1) Zakon o upravi ("Službeni glasnik BiH", br. 32/02, 102/09 i 72/17),
- 2) Zakon o odbrani BiH ("Službeni glasnik BiH", br. 88/05),
- 3) Zakon o radu u institucijama BiH ("Službeni glasnik BiH", br. 26/04, 7/05, 48/05, 60/10 i 32/13),
- 4) Zakon o državnoj službi u institucijama BiH ("Službeni glasnik BiH", br. 19/02, 35/03, 4/04, 17/04, 26/04, 37/04, 48/05, 2/06, 32/07, 43/09, 8/10 i 40/12),
- 5) Zakon o službi u Oružanim snagama BiH ("Službeni glasnik BiH", br. 88/05, 53/07, 59/09, 74/10, 42/12 i 41/16),

- 6) Zakon o ravnopravnosti spolova u BiH („Službeni glasnik BiH”, broj: 32/10),
- 7) Zakon o zabrani diskriminacije ("Službeni glasnik BiH", br. 59/09),
- 8) Rezolucija 1325 Vijeća sigurnosti UN-a „Žene, mir i sigurnost” i prateće rezolucije 1820, 1888, 1889, 1960, 2106, 2122, 2242.

II DEFINICIJE

1. Pojmovi

Pojmovi koji se koriste u ovoj politici imaju sljedeće značenje:

- a) **Spol** - predstavlja biološke i psihološke karakteristike po kojima se razlikuju osobe muškog i ženskog spola, a označava i gender/rod kao sociološki i kulturološki uvjetovanu razliku između osoba muškog i ženskog spola i odnosi se na sve uloge i osobine koje nisu uvjetovane ili određene isključivo prirodnim ili biološkim faktorima, nego su prije proizvod normi, prakse, običaja i tradicije i kroz vrijeme su promjenjive.
- b) **Ravnopravnost spolova** znači da su osobe muškog i ženskog spola jednako prisutne u svim područjima javnog i privatnog života, da imaju jednak status, jednake mogućnosti za ostvarivanje svih prava, kao i jednaku korist od ostvarenih rezultata.
- c) **Rodna ravnopravnost** - podrazumijeva jednaka prava, odgovornosti i jednake mogućnosti muškaraca i žena, ravnopravnu vidljivost, osnaženost i učešće oba spola u svim sferama javnog i privatnog života. Njen cilj je da promovira puno učešće žena i muškaraca u društvu i ne promovira identičnost žena i muškaraca, već uvažava njihovo pravo na različitost.
- d) **Rodna perspektiva** - je društveni fenomen, politika i proces koji odražava rodno zasnovane razlike u statusu i moći, te razmatra kako te razlike oblikuju trenutne potrebe, kao i dugoročne interese žena i muškaraca.
- e) **Integracija rodne perspektive** - je način na koji se procjenjuju razlike zasnovane na rodu između muškaraca i žena, a koje se ogledaju u njihovim društvenim ulogama i interakcijama, raspodjeli vlasti i pristupu resursima.
- f) **Rodna analiza** je sistematično prikupljanje i proučavanje informacija o rodnim razlikama i društvenim odnosima u svrhu uočavanja i razumijevanja nejednakosti zasnovanih na rodu.
- g) **Rodna statistika** je oblast koja prožima sva statistička područja. Cilj joj je identificiranje, prikupljanje, diseminacija i analiza statističkih podataka razvrstanih po spolu, kako bi se shvatilo na koji način rodna pitanja utiču na pojedince i društvo općenito.
- h) **Gender mainstreaming** (engl: main – glavni, stream – tok; uvođenje rodne ravnopravnosti u sve tokove) – proces procjene uticaja koji na žene i muškarce imaju sve planirane

aktivnosti, uključujući zakonski okvir, politike i programe, u svim oblastima društvenog djelovanja i na svim nivoima.

- Strategija pomoću koje se pitanja i iskustva žena i muškaraca pretvaraju u integralni dio izrade, provođenja, praćenja i ocjene politika i programa u svim političkim, ekonomskim i društvenim sferama.
- i) **Rodno odgovorno budžetiranje** je primjena koncepta ravnopravnosti spolova u budžetskom procesu. To podrazumijeva procjenu budžeta sa stanovišta ravnopravnosti spolova, uvođenje rodne perspektive u sve nivoe budžetskog procesa i restrukturiranje prihoda i rashoda u cilju promocije ravnopravnosti spolova. To ne znači izradu posebnog budžeta za žene već efikasniju raspodjelu budžetskih rashoda, kako bi se žene i muškarci tretirali ravnopravno i smanjila nejednakost između spolova.
- j) **Diskriminacija po osnovu spola** - je svako stavljanje u nepovoljniji položaj bilo koje osobe ili grupe osoba zasnovano na spolu, zbog kojeg se osobama ili grupi osoba otežava ili negira priznavanje, uživanje ili ostvarivanje ljudskih prava ili sloboda.

2. Rodno osjetljivi jezik

Izrazi u ovoj politici koji imaju rodno značenje, i bez obzira koriste li se u muškom ili ženskom rodu, odnose se jednako na muški i ženski rod.

III NAČELA I CILJEVI

1. Načela

Politika se zasniva na sljedećim načelima:

- a. Zakonitost – utemeljenost na propisima,
- b. Ravnopravnost – iste mogućnosti,
- c. Ekonomičnost – efikasnost uz najmanje troškove resursa,
- d. Efikasnost i efektivnost – pravovremenost, tačnost, učinkovitost, pouzdanost i pozitivan rezultat,
- e. Transparentnost – dostupnost relevantnih informacija,
- f. Fleksibilnost – sposobnost prilagođavanja,
- g. Racionalnost – razuman pristup,
- h. Jednostavnost – izbjegavanje nepotrebnih radnji,
- i. Kontinuiranost – sposobnost održavanja kontinuiteta, neprekidan proces,
- j. Primjenjivost – realnost i mogućnost implementacije.

2. Ciljevi

Ciljevi integriranja rodne ravnopravnosti u MO BiH i OS BiH su:

- a) izgradnja kapaciteta institucije za uvođenje rodne ravnopravnosti,
- b) ispunjavanje međunarodno preuzetih obaveza BiH,

- c) ostvarivanje stvarne ravnopravnosti spolova definirane Zakonom o ravnopravnosti spolova BiH,
- d) razvijanje rodno osjetljivih planova i programa,
- e) primjena metoda rodne analize,
- f) vođenje statistike razdvojeno po spolu,
- g) uvođenje rodno osjetljivog jezika,
- h) uvođenje rodno odgovornog budžetiranja.

IV VIZIJA INTEGRIRANJA RODNE PERSPEKTIVE

Implementacija rodne perspektive u MO BiH i OS BiH, gledana iz ugla operativne efikasnosti, je jedan od najboljih načina za postizanje jednakih prava i prilika, ali i odgovornosti kako muškaraca tako i žena u MO BiH i OS BiH.

Integracija rodnih pitanja je strategija kojom se iskustva i specifične potrebe muškaraca i žena integriraju u proces kreiranja, implementacije, kontrole i procjene odredaba i programa MO BiH i OS BiH, kako bi svi pripadnici imali podjednake koristi od istih.

1. Zadaci za integriranje rodne ravnopravnosti

- a) Kontinuirano usklađivanje prijedloga zakona, podzakonskih akata i propisa sa domaćim i međunarodnim propisima i standardima za ravnopravnost spolova;
- b) Prilikom izrade i ažuriranja podzakonskih akata, obavezno usaglašavanje istih sa Zakonom o ravnopravnosti spolova Bosne i Hercegovine i Zakonom o zabrani diskriminacije Bosne i Hercegovine;
- c) Primjena metode rodne analize s ciljem identifikacije različitih uloga i različitih potreba žena i muškaraca, kao i različitih prioriteta i prepreka;
- d) Vođenje svih statističkih podataka, izvještaja i analiza razvrstanih po spolu;
- e) Imenovanje osoba za rodna pitanja u MO BiH i OS BiH i donošenje propisa neophodnih za njihov rad;
- f) Uzimanje u obzir ravnopravne zastupljenosti spolova prilikom prijema, postavljenja, unaprjeđenja i profesionalnog razvoja;
- g) Promoviranje vojnog poziva u cilju eliminiranja predrasuda koje su zasnovane na ideji inferiornosti ili superiornosti bilo kog spola i motiviranje žena za prijavljivanje za vojni poziv;
- h) Uvrštavanje tema iz oblasti rodne ravnopravnosti u planove i programe obuke;
- i) Promoviranje učešća i konkretnog doprinosa žena u mirovnim misijama;
- j) Ispunjavanje međunarodnih obaveza i obaveza predviđenih u opisu Partnerskog cilja "Perspektive rodne ravnopravnosti".

2. Mehanizmi za integriranje rodne ravnopravnosti

- a) Učešće MO BiH i OS BiH u institucionalnim mehanizmima u Bosni i Hercegovini koji provode Zakon o ravnopravnosti spolova u Bosni i Hercegovini;

- b) Promoviranje gender mainstreaming-a kao strategije za uključivanje problema i iskustava žena i muškaraca kao integralnog dijela prilikom osmišljavanja, implementacije, praćenja i procjene politika i programa;
- c) Evidencije i izvještaji o spolnoj zastupljenosti;
- d) Osoba imenovana za rodna pitanja u MO BiH i kontakt osoba za rodna pitanja u OS BiH;
- e) Kontakt osobe za rodna pitanja u komandama i jedinicama OS BiH, rang bataljona i više;
- f) Standardne operativne procedure za kontakt osobe imenovane u OS BiH za pitanja rodne ravnopravnosti za postupanje po istim na svim nivoima OS BiH;
- g) Baza podataka o trenerima za rodnu ravnopravnost i mreža trenera za rodnu ravnopravnost;
- h) Saradnja sa nadležnim institucijama koji se bave pitanjima iz oblasti zaštite ljudskih prava i rodne ravnopravnosti;
- i) Propisi i procedure koji reguliraju pokretanje i vođenje postupka u slučaju kršenja prava iz oblasti rodne ravnopravnosti.

V ODGOVORNOSTI

1. Ministar odbrane BiH

Donosi politiku, izdaje direktive za njeno ažuriranje i vrši nadzor nad svim aspektima Politike.

2. Rukovodioci ostalih organizacijskih jedinica MO BiH i OS BiH

Učestvuju u izradi Politike, osiguravaju usklađenost iste sa usvojenim politikama u odbrambenom sistemu BiH i zahtjevima NATO interoperabilnosti, implementiraju Politiku i osiguravaju izradu dokumenata za njeno provođenje, te osiguravaju pregled i ažuriranje Politike.

VI ZAVRŠNE ODREDBE

1. Ažuriranje

Sektor za upravljanje personalom, u saradnji sa organizacijskim jedinicama MO BiH i nadležnim strukturama OS BiH, jednom godišnje vrši pregled Politike i osigurava njeno eventualno ažuriranje prema ukazanim potrebama.

2. Stupanje na snagu

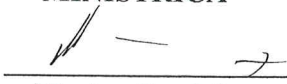
Politika stupa na snagu danom donošenja.

Broj: 10-02-3-2420-4/19

Sarajevo, 14.10.2019. godine

MINISTRICA

Marina Pendeš